

**Опитування учасників судових засідань на виході з приміщень судів проведене соціологічною службою Центру Разумкова з 21 по 28 жовтня 2020 р. На виході зі 100 судів було опитано 1117 респондентів в усіх регіонах України (крім АР Крим). Теоретична похибка вибірки не перевищує 3%.**

**1. Чи приходили Ви сьогодні в суд у зв'язку з розглядом судової справи?**

1. Так	100,0
2. Ні	0,0

**2. У якій саме якості? ОДНА ВІДПОВІДЬ**

1. Позивач	33,2
2. Відповідач	23,0
3. Підсудний (обвинувачений)	10,9
4. Потерпілий	10,0
5. Член сім'ї учасника судового процесу	13,7
6. Свідок	9,6
7. Третя сторона	0,1

**3. На Вашу думку, рішення суду було(и) на користь Вашої чи на користь супротивної сторони?, % серед тих, кого стосувалося це питання (позивачі, відповідачі, підсудні, обвинувачувані, потерпілі, члени сімей учасників судового процесу)**

1. На користь Вашої сторони	30,2
2. На користь супротивної сторони	16,6
3. Було компромісним (частково на Вашу користь, частково на користь супротивної сторони)	14,3
4. Суд не виніс жодного рішення по суті	34,5
5. Важко відповісти	4,4

**4. У розгляді якої справи Ви сьогодні брали участь? ОДНА ВІДПОВІДЬ**

1. Цивільна справа	45,1
2. Господарча справа	5,9
3. Кримінальна справа	20,7
4. Адміністративна справа	20,8
5. Справа про адміністративне правопорушення	4,5
6. Позов проти органів влади, місцевого самоврядування або їх представників	0,8
7. Інше	1,0
8. Важко відповісти	1,2

**Як Ви вважаєте...**

**(Виберіть значення на шкалі від «0» до «6», залежно від того, яка оцінка для Вас є ближчою – та, що позначена зліва, чи та, що позначена справа), середні бали**

5. Дістатися до суду було для Вас :	<b>важко</b>	4,73	<b>просто</b>
6. Умови очікування були:	<b>поганими</b>	4,66	<b>хорошими</b>
7. Часовий проміжок між повісткою до суду та слуханням справи був:	<b>незадовільним</b>	4,45	<b>задовільним</b>
8. Пунктуальність слухань та умови розгляду справи були для Вас:	<b>поганими</b>	4,50	<b>хорошими</b>
9. Ставлення та ввічливість працівників суду, які не є суддями, була:	<b>незадовільною</b>	4,99	<b>задовільною</b>
10. Ставлення та ввічливість суддів і прокурорів була:	<b>незадовільною</b>	4,92	<b>задовільною</b>
11. Мова, якою розмовляє суддя/прокурор, була:	<b>Незрозумілою</b>	5,12	<b>зрозумілою</b>
12. Неупередженість суддів під час проведення усних слухань була:	<b>незадовільною</b>	4,60	<b>задовільною</b>
13. Якщо не враховувати оплату праці адвокатів, витрати на доступ до правосуддя є:	<b>високими</b>	3,37	<b>низькими</b>

**14. Чи почалося сьогодні судове засідання вчасно, у призначений час, чи Вам довелося чекати, якщо так, то скільки?**

1. Судове засідання відбулося точно у призначений час	53,4
2. Із запізненням до 15 хвилин	20,7
3. Із запізненням до 30 хвилин	7,5
4. Із запізненням до години	4,6
5. Із запізненням до 2 годин	0,8
6. Із запізненням більше 2 годин	1,0
7. Засідання взагалі не відбулося і було перенесене на інший день	11,5
8. Не відповіли	0,5

**Виберіть значення на шкалі від «0» до «6», залежно від того, яка оцінка для Вас є ближчою – та, що позначена зліва, чи та, що позначена справа.**

		<i>Середній бал серед респондентів, які відповіли, що засідання відбулося і було винесене рішення по суті справи</i>	
15. Рішення суду для Вас було:	<b>Незрозумілим</b>	4,84	<b>зрозумілим</b>

**Виберіть значення на шкалі від «0» до «6», залежно від того, яка оцінка для Вас є ближчою – та, що позначена зліва, чи та, що позначена справа**

		<i>Середній бал серед респондентів, які відповіли, що засідання відбулося і було винесене рішення по суті справи</i>	
16. Часові рамки для винесення судового рішення були:	<b>занадто довгими</b>	4,48	<b>обґрунтованими</b>

**17. Чи було (були) рішення суду, в якому Ви брали участь, законним і справедливим? , % серед респондентів, які відповіли, що засідання відбулося і було винесене рішення по суті справи**

1. Так, було законним і справедливим	66,1
2. Ні, не було законним і справедливим	14,3
3. Мені не відомо, яким було рішення суду	5,3
4. Важко відповісти	14,3

**18. Якщо Ви вважаєте, що рішення суду не було законним і справедливим, то які, на Вашу думку, були причини цього? Ви можете вибрати кілька варіантів відповіді, % серед тих, у чій справі було винесене судове рішення і які вважають його несправедливим**

1. Особа, що представляла одну сторону судового процесу, має вищий соціальний статус, ніж опонент	8,6
2. Одна сторона пов'язана з органами влади	24,3
3. Одна сторона найняла кращого адвоката, краще підготувалася до процесу	14,9
4. Суддя недостатньо добре ознайомився з матеріалами справи	25,2
5. Суддя має низьку кваліфікацію	7,5
6. Я вважаю, що одна сторона дала хабар судді	15,2
7. Одна зі сторін відмовився дати хабар судді	0,0
8. Суддя якимось чином пов'язаний з однією зі сторін	10,2
9. Одна сторона в силу якихось причин не сподобалася судді	13,3
10. Інші причини	7,5
11. Важко відповісти	5,4

**18.1. Якою була стать судді (або головуючого судді), який розглядав справу?**

	% усіх	% респондентів, які відповіли, що засідання відбулося
1. Чоловік	38,1	39,4
2. Жінка	57,2	55,7
НВ	4,7	4,9

**19. Зараз я називатиму окремі соціальні інституції. Якою мірою Ви їм довіряєте?**

	Зовсім не довіряю	Скоріше не довіряю	Скоріше довіряю	Повністю довіряю	Важко відповісти
1. Прокуратура	18,4	32,4	28,9	5,6	14,7
2. Поліція	21,9	33,8	29,9	6,0	8,4
3. Суди (судова система в цілому)	12,4	29,2	38,5	9,5	10,4
4. Місцеві суди	11,6	23,3	43,2	11,2	10,8
5. Верховний Суд	12,0	19,2	29,4	12,1	27,4
6. Конституційний Суд	11,3	17,7	27,2	10,4	33,4
7. Національне антикорупційне бюро України (НАБУ)	22,3	24,9	17,4	4,3	31,1
8. Спеціалізована антикорупційна прокуратура	21,6	25,4	15,3	3,4	34,4
9. Вищий антикорупційний суд	20,2	20,7	16,6	4,7	37,8

**20. Як Ви вважаєте, чи є сьогодні в Україні судді незалежними?**

1. Судді є повністю незалежними	10,5
2. В цілому судді є незалежними, але можливий вплив на деяких представників суддівського корпусу	31,8
3. Судді є переважно залежними, але на деяких суддів вплинути неможливо	27,9
4. Судді є повністю залежними	15,5
5. Важко відповісти	14,3

**21. Сьогодні доволі часто вітчизняні суди звинувачують у корумпованості, політичній залежності та необ'єктивності. Чи погоджуєтесь Ви з такими характеристиками українських судів?**

1. Повністю погоджуюся	20,2
2. Частково погоджуюся	46,4
3. Скоріше не погоджуюся	15,0
4. Повністю не погоджуюся	3,8
5. Важко відповісти	14,5

**22. Чи помітили ви зміни у системі правосуддя, що впроваджуються в Україні протягом останніх 5-ти років? Оберіть один варіант відповіді**

1. Так, зміни є	20,9
2. Ні, зміни відсутні	21,9
3. Не слідкую за змінами у судовій системі	46,8
4. Важко відповісти, не відповіли	10,4

**22.1. На Вашу думку, ці зміни були позитивними чи не негативними?, % серед тих, хто помітив зміни у системі правосуддя**

1. Позитивними	60,3
2. Негативними	15,8
3. Як позитивними, так і негативними	20,9
4. Важко відповісти	3,1

**22.2. Яка точка зору найбільш близька Вашій?, % серед тих, хто помітив як позитивні, так і негативні зміни у системі правосуддя**

1. Перші 2-3 роки зміни у системі правосуддя були позитивними, останні рік-півтора – негативними	11,2
2. Перші 2-3 роки зміни були негативними, останні рік-півтора - позитивними	7,0
3. Останні 5 років у системі правосуддя спостерігалися як позитивні, так і негативні зміни	69,3
4. Важко відповісти	12,6

**23. Чи відслідковуєте ви процес кваліфікаційного оцінювання суддів? ОДНА ВІДПОВІДЬ**

1. Так	13,5
2. Ні	86,0
3. НВ	0,5

**24. Яку роль мають відігравати представники громадського сектору при проведенні кваліфікаційного оцінювання та конкурсних процедур щодо суддів? ОДНА ВІДПОВІДЬ**

1. Вирішальну роль	15,7
2. Допоміжну роль	40,2
3. Не повинні долучатися до цих процесів	18,9
4. Важко відповісти	25,2

**25. Як ви оцінюєте зміни, що відбулися в судовій системі України?**

	Цілком позитивно	Скоріше позитивно	Скоріше негативно	Цілком негативно	ВВ
1. Прийняття змін до Конституції в частині правосуддя у 2016 р.	9,5	24,0	9,3	3,9	53,3
2. Створення нового Верховного Суду з нуля у 2017 році	16,9	24,4	9,1	4,6	45,0
3. Усунення політичних органів (парламенту та Президента) від вирішення питань суддівської кар'єри	30,2	29,6	6,6	2,6	30,9
4. Створення Вищої ради правосуддя як головного конституційного органу, що вирішує питання суддівської кар'єри	21,8	30,5	7,5	3,7	36,4
5. Обмеження суддівського імунітету	36,1	31,1	9,7	3,2	19,8
6. Звільнення частини суддів	30,1	29,0	13,8	4,9	22,2
7. Конкурс при призначенні та переведенні суддів	38,9	32,9	6,6	2,7	19,0
8. Підвищення кваліфікаційних вимог до суддів	46,9	29,5	4,3	2,4	16,9
9. Можливість для людей не з системи – адвокатів та науковців стати судьями	22,6	26,8	12,7	7,6	30,4
10. Нові правила судового процесу	16,6	20,2	7,6	3,6	51,9
11. Запровадження інституту конституційної скарги	29,0	25,2	5,2	3,4	37,3
12. Створення Вищого антикорупційного суду	26,1	24,3	8,5	6,1	35,1

**26. Які ще зміни в законодавстві необхідно зробити для успішного проведення судової реформи?**

	Необхідно	Не потрібно	ВВ
1. Реформування адвокатури	53,1	19,7	27,2
2. Реформування правничої освіти	57,8	15,6	26,6
3. Запровадження єдиних стандартів правничої професії	64,1	10,3	25,6
4. Реформування прокуратури	63,9	11,5	24,6
5. Реформування органів досудового слідства	63,1	9,9	27,0
6. Створення комісії за участі міжнародних експертів, які перевірятимуть кандидатів в члени Вищої ради правосуддя та Вищої кваліфікаційної комісії суддів України	60,6	16,1	23,3

## СОЦІАЛЬНО-ДЕМОГРАФІЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ РЕСПОНДЕНТІВ

### D1. Стать:

чоловіча	53,7
жіноча	46,3

### D2. Вік

18-29 років	16,0
30-39 років	29,1
40-49 років	22,2
50-59 років	16,8
60 років і старші	15,9

### D3. Освіта

1 – незакінчена середня	0,8
2 – загальна середня	16,1
3 – середня спеціальна	32,5
4 – вища або незакінчена вища	50,3
Не відповіли	0,3

### D4. Ваш соціальний статус:

1. Керівник підприємства, установи	2,4
2. Керівник підрозділу підприємства	2,2
3. Підприємець	5,7
4. Спеціаліст технічного профілю	7,0
5. Спеціаліст з природничих наук	1,2
6. Спеціаліст гуманітарного профілю (в т. ч. економісти, юристи, фахівці в галузі освіти, мистецтва, охорони здоров'я тощо)	15,4
7. Військовослужбовець, службовець СБУ, МВС	1,6
8. Кваліфікований робітник	18,0
9. Службовець	7,4
10. Некваліфікований робітник	4,3
11. Робітник сільського господарства, КСП	0,9
12. Фермер, орендар	0,4
13. Учень, студент	1,6
14. Домогосподарка	5,2
15. Пенсіонер	14,4
16. Непрацездатний (в тому числі інваліди)	2,1
17. Непрацюючий (але не зареєстрований як безробітний)	5,9
18. Офіційно зареєстрований безробітний	0,9
19. Інше	3,2
Не відповіли	0,2

### D5. Яке в цілому матеріальне становище вашої сім'ї? (Лише одна відповідь)

1. Ледве зводимо кінці з кінцями, грошей не вистачає навіть на необхідні продукти	8,7
2. Вистачає на харчування та на придбання необхідних недорогих речей	27,6
3. У цілому на життя вистачає, але придбання речей тривалого вжитку, таких як меблі, холодильник, телевізор, уже викликає труднощі	46,2
4. Живемо забезпечено, але зробити деякі покупки ми поки що не в змозі (купити квартиру, автомобіль тощо)	15,0
5. Ми можемо собі дозволити придбати практично все, що хочемо	1,0
6. Важко відповісти	1,4